

10.12.2019

Kansalliskirjaston johtokunnan kokous

- Aika** Tiistai 10.12.2019 klo 13.00 – 16.00.
- Paikka** Kansalliskirjasto, Fabianian neuvotteluhuone, 2. kerros
- Jäsenet**
- Puheenjohtaja, vararehtori Hanna Snellman (050 502 7018)
Sihteeri, hallintopäällikkö Anne-Mari Sund
- Jäsenet (varajäsen):*
opetusneuvos Juha Haataja
tieto- ja julkaisupalveluiden johtaja Hanna Lahtinen
kirjastopalvelujohtaja Katri Vääntinen
överbibliotekarie Pia Södergård
saavutettavuusasiantuntija Kirsi Yläne
dekaani Pia Letto-Vanamo
professori Mikko Tolonen
tietojärjestelmäasiantuntija Tarja Mäkinen
opiskelija Tero Poutala
kaupunginjohtaja Timo Halonen
kirjailija Sirpa Kähkönen
kehityspäällikkö Kimmo Koivunen
- Esittelijät ja pysyvät asiantuntijat:*
ylikirjastonhoitaja Cecilia af Forselles
apulaiskirjastonjohtaja Liisa Savolainen
palvelujohtaja Kristiina Hormia-Poutanen
palvelujohtaja Johanna Lilja
Palvelupäällikkö Arja Tuuliniemi (*paikalla 10§ käsittelyn ajan*)

1 §

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.03.

Todettiin ilmoitusasioina:

- Helsingin yliopiston ja teknologiayritys Reaktorin yhdessä luoma avoin ja ilmainen verkkokurssi Elements of AI käännetään kaikille Euroopan Unionin virallisille kielille. Suomen aloitteen tavoite on opettaa tekoälyn perusteet yhdelle prosentille EU-kansalaisista vuoden 2021 loppuun mennessä.
- Helsingin yliopisto liittyi 4.10.2019 mukaan Euroopan Unionin rahoittamaan UNA Europa –allianssiin.

2 §

Kokouksen päätösvaltaisuuden toteaminen

Helsingin yliopiston johtosäännön 17 § mukaan hallintoelin on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä, kokouksen puheenjohtaja mukaan luettuna, on läsnä.

Päätös: Todettiin kokous päätösvaltaiseksi.

3 §

Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Helsingin yliopiston johtosäännön 16 § mukaan kokouksessa käsiteltävät asiat on mainittava kokoukutsussa. Hallintoelin voi läsnä olevien jäsenten yksimielisellä päätöksellä ottaa käsiteltäväksi kiireellisen asian, jota ei ole kokoukutsussa mainittu.

Esitys: Hyväksytään esityslista.

Päätös: Hyväksyttiin esityslista.

4 §

Kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Esitys: Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Kirsi Yläne ja Pia Letto-Vanamo.

Päätös: Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Kirsi Yläne ja Juha Haataja.

ILMOITUSASIAKAT

5 §

Ajankohtaisia asioita

- Jean Sibeliuksen koottujen teosten toimikunnan kokoonpano 2020-2022. Pitkäaikainen puheenjohtaja professori, ylikirjastonhoitaja, emeritus Esko Häkli ei jatka toimikunnassa. (LIITE 1, Cecilia af Forselles)
- Kirjasto on saanut lahjoituksena Jean Sibeliuksen ainutlaatuisen käsikirjoituksen Kaiutar-laulusta: [Tiedote 12.11.2019](#). (Cecilia af Forselles)
- Kansalliskirjasto avaa korkeakoulujen tutkijoille verkkokäyttöön laajan tekijänoikeuden-alaisen sanoma- ja aikakauslehtiaineiston osana Tutkain-hanketta: [Tiedote 19.11.2019](#). (Johanna Lilja)
- OKM on pyytänyt Kansalliskirjastolta päivitystä syyskuussa 2019 annettuihin kokoelmatilasuunnitelmiin. Tiedot on toimitettu 2.12.2019. Tärkeimpänä tietona on, että kirjaluolan tarkistuslaskelmien perusteella kokoelmatilan ennakoidaan riittävän vuoteen 2030. Sen sijaan Mikkelissä varastoitavia sanomalehtiä varten tarvitaan uusi varastointitila 2023. (Liisa Savolainen)
- Linnea2-konsortio on virallisesti lakkautettu
- [Tutkimusjulkaisujen avoin saatavuus –julkaisu](#) on ilmestynyt. Vastuullisen tieteen julkaisusarja 1/2019. Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta, Helsinki 2019.

Esitys: Merkitään tiedoksi ajankohtaiset asiat.

Päätös: Merkittiin ajankohtaiset asiat tiedoksi.

PÄÄTÖSASIAT

6 §

Kansalliskirjaston strategian hyväksyminen vuosille 2021–2030

(Cecilia af Forselles, LIITE 2)

Kansalliskirjasto on valmistellut vuoden 2019 aikana strategian vuosille 2021 - 2030. Strategian valmistelu jakaantui kahteen vaiheeseen. Keväällä 2019 strategiaprosessi käynnistyi toimintaympäristön analyysillä, jossa kerättiin näkemyksiä siitä, mitkä ympäristössä vaikuttavat tekijät ovat oleellisia strategisten valintojen kannalta. Syksyllä 2019 on tehty strategiset valinnat. Strategiatyöstä on keskusteltu ja tiedotettu johtokunnan kokouksissa.

Strategiaa on valmisteltu koko henkilökuntaa ja sidosryhmiä osallistavana prosessina. Henkilökunnan sekä johtokunnan, neuvottelukuntien ja ohjausryhmien panos näkyy hyväksyttäväksi esitettävässä strategiassa. Strategialuonnos on käsitelty kirjaston henkilöstötilaisuudessa 21.11.2019 ja johtoryhmän kokouksessa 3.12.2019. Henkilökunnalla on lisäksi ollut syyskuussa mahdollisuus kommentoida strategialuonnosta.

Kirjaston strategiset valinnat ovat seuraavat:

- i. Kulttuuriperintö yhteiseksi hyväksi
- ii. Kansalliskirjasto tiedeyhteisön ytimessä
- iii. Kansalliskirjasto sivistyksen ja oppimisen voimavarana
- iv. Verkostoyhteistyön kautta vahvaksi osaamiskeskukseksi

Esitys: Hyväksytään Kansalliskirjaston strategia vuosille 2021-2030.

Päätös: Johtokunta hyväksyi yksimielisesti Kansalliskirjaston strategian vuosille 2021-2030. Sovittiin, että Kansalliskirjaston strategia julkistetaan sen jälkeen, kun Helsingin yliopiston strategia on hyväksytty (helmikuu 2020). Kansalliskirjaston strategiaan voidaan tarvittaessa tehdä muutoksia, jotta terminologia ja käsitteet ovat linjassa Helsingin yliopiston strategian kanssa.

7 §

Finna konsortior ryhmän kokoonpano 2020-2021 ja konsortiodokumenttien muutos

(Kristiina Hormia-Poutanen, LIITTEET 3-5)

Finna-konsortio on yhteenliittymä, joka kehittää Finna-palvelua sekä edistää konsortion jäsenten aineistojen ja palveluiden tuomista Finnan kautta saataville. Kansalliskirjasto on koonnut esityksen Finnan konsortior ryhmän kauden 2020-2021 jäsenistä, varajäsenistä, puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta (liite 3).

Finna-konsortion säännöt ja toimintaperiaatteet on samalla päivitetty (liitteet 4-5).

Esitys: Hyväksytään Finna-konsortior ryhmän kokoonpano sekä Finna-konsortiodokumenttien muutokset.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

8 §

FinELib ohjausryhmän 2018-2020 kokoonpanon muutos ja puheenjohtajan valitseminen

(Kristiina Hormia-Poutanen)

Kansalliskirjaston johtokunta päätti kokouksessaan 29.10.2019 kasvattaa [FinELibin ohjausryhmää](#) kahdella yliopistorehtoreiden edustajalla (mies- ja naisedustaja) loppuvuodesta 2019 lähtien. Lisäksi nykyinen FinELibin ohjausryhmän puheenjohtaja Riitta Pyykkö jää eläkkeelle ja hänen tilalleen valitaan uusi jäsen.

FinELibin ohjausryhmän sääntöjen mukaisesti Kansalliskirjaston johtokunta nimittää ohjausryhmän jäsenet sekä puheenjohtajan. Ohjausryhmä nimeää keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Uudet jäsen ehdokkaat ovat vararehtorit Paula Eerola (Helsingin yliopisto) ja Ossi Naukkarinen (Aalto-yliopisto) sekä koulutusrehtori Helka-Liisa Hentilä (Oulun yliopisto).

FinELibin ohjausryhmän puheenjohtajaksi esitetään vararehtori Paula Eerolaa Helsingin yliopistosta.

Esitys: Nimetään vararehtorit Paula Eerola (Helsingin yliopisto) ja Ossi Naukkarinen (Aalto-yliopisto) sekä koulutusrehtori Helka-Liisa Hentilä (Oulun yliopisto) FinELibin ohjausryhmään. Ohjausryhmän puheenjohtajaksi esitetään Paula Eerolaa.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

9 §

Tiedonhallinnan ohjausryhmän 2017-2020 kokoonpanon muutos

(Kristiina Hormia-Poutanen)

[Tiedonhallinnan ohjausryhmä](#) on nimetty vuosille 2017 – 2020. Ohjausryhmän sääntöjen mukaisesti Kansalliskirjaston johtokunta asettaa ohjausryhmän jäsenet ja heille varajäsenet sekä ohjausryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Uusi puheenjohtaja tarvitaan kesällä eläköityneen Tuula Haaviston tilalle.

Esitys: Ohjausryhmä esittää uudeksi puheenjohtajaksi aikaisemmin varapuheenjohtajana toiminut Miia Willmania (LUT-tiedekirjasto). Varapuheenjohtajaksi esitetään Matti Sarmelaa (VAKE/Helsingin kaupunginkirjasto). Yleisten kirjastojen neuvosto esittää Jouni Pääkkölää (Oulun kaupunginkirjasto) varajäseneksi Rebekka Pilppulan (Turun kaupunginkirjasto) tilalle.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KESKUSTELUASIAT

10 §

Avoimen julkaisemisen edistäminen ja saatavuuden parantaminen

(Arja Tuuliniemi, LIITE 6)

Esitys: Keskustellaan avoimen julkaisemisen edistämisestä.

Päätös: Arja Tuuliniemi esitteli avoimen julkaisemisen linjauksia ja kannusteita, FinELibin toimenpiteitä avoimen julkaisemisen edistämiseksi sekä sopimusneuvottelujen tilannetta. FinELib neuvottelee kotimaisen tiedeyhteisön puolesta sopimuksia suurten tiedekustantajien kanssa. Sopimusten avulla tutkijat ja opiskelijat pääsevät sekä lukemaan kustantajien maksumuurien takana olevia artikkeleita että julkaisemaan omat artikkelinsa maksutta avoimesti kaikkien saataville. Keskusteltiin julkaisemisen kokonaiskustannuksista sekä kustannuksista yksittäisen korkeakoulun ja tutkijan näkökulmista. Todettiin, että avoimen julkaisemisen kustannuksista on kerätty kattavasti tietoja ja että sopimusneuvottelujen ytimessä on kustannusten hillitseminen.

MUUT ASIAT

11 §

Johtokunnan seuraava kokous

Johtokunnan seuraava kokous järjestetään tiistaina 3.3.2020 klo 13.00 – 16.00 Fabianian kokoushuoneessa.

12 §

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.48. Esitettiin kiitokset johtokunnan jäsenille vuoden 2019 toiminnasta.

Pöytäkirjan vakuudeksi

puheenjohtaja   Hanna Snellman

sihteeri   Anne-Mari Sund